

statného stíhání a to zase na žádost oprávněného obžalobce. Ze spisů jde na jevo, že soukromý obžalobce se podle tohoto předpisu nezachoval, neboť ani nepodal návrhu na rozšíření hlavního přelíčení na skutek nově na jevo vyšlý, ani nežádal, by mu bylo vyhrazeno samostatné stíhání pro čin ten. Soukromý obžalobce sám tvrdí toliko, že jeho právní zástupce prohlásil, když onen výrok byl pronesen, že podá pro tento výrok obžalobu. Nehledíc ani k tomu, že není jasno, komu prohlášení to bylo učiněno, nemůže prohlášení to býti považováno za návrh, by bylo hlavní přelíčení rozšířeno na onen výrok, aniž za žádost, aby bylo vyhrazeno samostatné stíhání pro tento čin. Nesprávným jest názor soudu prvního státního, který převzal i soud odvolací, že čin jest stíhatelný i kdyby si byl soukromý obžalobce výslovně nevyhradil stíhání, neboť odporuje přímo doslovu poslední věty druhého odstavce §u 263 tr. ř. (jenž vzhledem k §u 447 tr. ř. platí i v řízení přestupkovém), který stanoví, že nezachování předpisů uvedených v prvním a druhém odstavci §u toho vylučuje další stíhání. Zůstává proto lhostejným, že samostatná obžaloba byla podána ve lhůtě posledního odstavce onoho §u. Bylo proto k návrhu generální prokuratury podle §u 33 tr. ř., ve smyslu §u 292 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 2516.

V posledním případě §u 303 tr. zák. (odst. první) jest míněno veřejné provozování náboženství jen zákonně uznané církve (náboženské společnosti).

»Procesím« jest větší množství osob, pohybujících se na veřejném místě za současných úkonů náboženských (modliteb, zpěvů) nebo za účelem náboženských úkonů na cíli pohybu; nezáleží na tom, zda jest účasten též kněz.

V subjektivním směru vyžaduje skutková podstata přečinu §u 303 tr. zák. vědomí neslušného chování a způsobilosti jeho vzbuditi pohoršení u jiných.

(Rozh. ze dne 26. října 1926, Zm I 524/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti zákonných zástupců obžalovaných do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Chebu ze dne 30. července 1926, jímž byli obžalovaní uznáni vinnými přečinem podle §u 303 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a krajskému soudu v Chebu uložil, by věc znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Nelze přisvědčiti vývodům zmateční stížnosti, pokud s hlediska čís. 5, správně čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř. dokazuje, že nejde v této trestní věci o (veřejné) provozování náboženství; jelikož v procesí nebylo kněze. Požadavek súčasťnění se kněze nelze pro pojem procesí odvo-

zovatí ani z obecné mluvy, ani z ustanovení §u 303 tr. zák. Procesím rozumí obecná mluva povšechně větší množství osob pohybující se na veřejném místě buď za současných úkonů náboženských, obzvláště modliteb anebo zpěvu písní náboženských, anebo za účelem náboženských úkonů na místě, kam průvod spěje, aniž rozeznává, zda byl nebo nebyl (zejména při poutích na místa nábožensky významná) mezi lidem i kněz (duchovní). Slovo »jejich« v zákonném obratu »v čase jejich veřejného provozování náboženství« (§ 303 tr. zák. starého znění) zřejmě se nevztahovalo — jak neprávem za to má stížnost — na předchozí slova »služebníka náboženského«, nýbrž na předchozí slova »církve nebo náboženské společnosti státními zákony uznané.« V §u 303 odst. první tr. zák. nového znění (zákon ze dne 20. února 1919, čís. 111 sb. z. a n.) sice ono slovo »jejich« již nepřichází, avšak z nadpisu tohoto zákonného ustanovení a ze souvislosti textu tohoto odstavce je zřejmo, že je tu míněno veřejné provozování náboženství jen zákonně uznané církve nebo náboženské společnosti. Je-li dále právním statkem ustanovením §u 303 tr. zák. chráněným náboženský mír, čelí najmě třetí skutková podstata tam vymezená k tomu, aby mír ten nebyl ohrožován pohoršením náboženských citů obyvatelstva nebo části obyvatelstva neslušným chováním jiných osob v čase a na místě provozování náboženství, a nebezpečí to nezávisí nikterak na tom, zda na provozování náboženství jest účastněn kněz (duchovní) nebo ne.

Nelze se ani přidati k vývodům stížnosti, že si obžalovaní nebyli vědomi dosahu svého jednání. Arciť rozhodovací důvody neuvažují — ač jest vědomí to skutkovou složkou přečinu podle třetí věty §u 303 tr. zák. — výslovně o tom, zda si obžalovaní byli vědomi neslušnosti svého chování a způsobivosti jeho, vzbuditi pohoršení u jiných osob. Avšak rozhodovací důvody zjišťují slovy, že obžalovaní zamýšleli rušení procesí, duševní úkony rázu protiprávnějšího (než ono vědomí), totiž zlý úmysl stačící i pro skutkovou podstatu podle §u 122 písm. b) tr. zák., a výrok ten nestal se vratkým, obzvláště nestal se ani nejasným další větou rozhodovacích důvodů, že pohnutka činu spočívala spíše v erotickém hnutí, než vzešla ze zlého úmyslu; jestiž smysl věty té — přihlíží-li se k obhajobě obžalovaných — zřejmě ten, že obžalovaným nebylo rušení procesí účinkem samo o sobě chtěným, nýbrž prostředkem, by se dostali dříve do společnosti děvčat, která se účastnila procesí, a jež chtěli obžalovaní po procesí doprovoditi do Bavorska domů. Avšak stížnost vytýká dále, že z rozsudečného výroku neplyne, o které veřejné provozování náboženství v této trestní věci šlo, a že rozsudek mluví jen o procesí, aniž jest z něho vidno, který duchovní veřejné provozování náboženství předsevzal. Věty ty poukazují zřetelně k námitce, že není v rozsudku zjištěno, která to jest církev nebo náboženská společnost, jejíž náboženství se procesím provozovalo. Zjištění toho jest však nezbytně třeba, jelikož jsou ochrany §u 303 tr. zák. účastnými výhradně církve a náboženské společnosti ve státě zákonem uznané. Byl-li v napařeném rozsudku skutek obžalovaných podřaděn pod § 303 tr. zák. bez onoho zjištění, není skutková podstata §u 303 tr. zák. naplněna zjiště-

nými skutečnostmi po stránce objektivní a rozsudek je zmatečným podle §u 281 čís. 9 písm. a) tr. ř., jelikož jest po případě výronem nesprávného použití zákona. Byl proto rozsudek první stolice ku stížnosti, jejíž další, formální výtky mohou býti ponechány stranou, zrušen a uznáno, jak se stalo, a to, jelikož pro nedostatek onoho zjištění nelze se obejít bez nového hlavního přelíčení ve stolici první, podle §u 5 zákona čís. 3 ř. zák. na rok 1878 za souhlasu generálního prokurátora ihned v zasedání neveřejném.

Čís. 2517.

Pro posouzení doslovu průvodního návrhu (§ 281 čís. 4 tr. ř.) rozhoduje záznam protokolu o hlavním přelíčení.

Předmětem svědeckých výslechů mohou býti toliko jejich smyslné postřehy o určitých skutečnostech, nikoliv úsudek svědků.

S hlediska rozporu soudního výroku se spisy (§ 281 čís. 5 tr. ř.) lze s protokoly o soudním sezení a výsleších srovnávat jedině reprodukce soudních výpovědí v předpokladech skutkového závěru, nikoliv přímo rozsudečný závěr.

Zmatek nedostatku důvodů (§ 281 čís. 5 tr. ř.) předpokládá, že pro ten neb onen skutkový závěr nejsou uvedeny vůbec žádné důvody.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

V ustanovení §u 15 čís. 3 zákona nejde o bezvýsledný pokus intelektuálního původcovství zločinů tam označených po rozumu §u 9 tr. zák., nýbrž (obdobně jako ve zrušeném §u 305 tr. zák.) o povšechné, abstraktní, theoretické působení na mysle jiných osob zvikláním právních názorů o protiprávnosti a zavržitelnosti těchto zločinů.

Pro pojem »podněcování« podle §u 15 čís. 3 zákona nevyžaduje se vybízení, povzbuzování nebo svádění k určitému, konkrétnímu skutku, jehož spáchání naplnilo by skutkovou podstatu některého ze zločinů tam uvedených; stačí jakékoliv jednání, které směřuje (nehledíc ku spáchání konkrétního činu) podle povšechné povahy své a podle úmyslu pachatelova k tomu, by byl v osobách, kterým svědčí, zjednán (t. j. vyvolán neb i jen prohlouben) duševní stav náchylný k páchaní činů toho druhu, k jakým se pachatelem poukazuje.

Způsobilým prostředkem ke vzbuzení neb prohloubení takového duševního stavu právnímu řádu nebezpečného jsou netoliko projevy vlastních, původních myšlenek pachatelových, nýbrž jest jím i opakování myšlenek jinými osobami na jiných místech již projevených.

Prostředkem podněcování k násilné změně ústavy Čs. republiky může býti i rozbor theorie Marxovy nebo zásad komunistické strany, poukazují-li samy o sobě nebo podle výkladu pachatelova k nutnosti nebo žádoucnosti takové státní formy, která by byla možnou jedině za současného zrušení platné formy demokraticko-republikánské, a k tomu, že tuto změnu nutno nebo dlužno provést prostředky násilnými.

Zákon nemá v §u 18 čís. 2 na zřeteli zastížení celého státního území neb aspoň větší části jeho (všeho občanstva neb alespoň valné části